

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v Bratislave 23. júna 2010 v trestnej veci obžalovaného **V. Y. a spol. pre trestný čin vraždy** podľa § 219 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) a iné, o odvolaniach obžalovaných V. Y., E. V., J. R., V. P. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2009, sp. zn. 1T 6/05, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e .**

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. **vec sa vracia** súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2009, sp. zn. 1T 6/05, boli uznaní za vinných

obžalovaný V. Y.

zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ako organizátor podľa § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (skutok 1/),

obžalovaný E. V.

zo spáchania trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. (skutok 1/),

zo spáchania trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (skutok 2/),

zo spáchania trestného činu nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekursora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. (skutok 3/);

obžalovaný V. P.

zo spáchania trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/ Tr. zák.,

zo spáchania trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (skutok 2/),

zo spáchania trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekursorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 zák. č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov – Trestný zákon (skutok 4/),

zo spáchania trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák.;

obžalovaný vystupujúci pod menom J. R., rodený V., prezývka K.

zo spáchania trestného činu vraždy spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (skutok 1/),

zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery podľa § 176 ods. 1 Tr. zák.

Tieto trestné činy mali obžalovaní spáchať v podstate na tom skutkovom základe, že

V. Y., V. P. a J. R. (K.)

1/ ako členovia zoskupenia osôb pôsobiaceho na území Slovenskej republiky, Českej republiky, Rumunskej republiky, Ukrajinskej republiky a Bieloruskej republiky s cieľom páchať ekonomickú trestnú činnosť (krádeže osobných motorových vozidiel, zmena ich identifikačných znakov, ich vývoz do cudziny, podvody pri leasingu motorových vozidiel), ktoré v roku 1996 založil a na najvyššom stupni organizačnej štruktúry riadil V. Y. a v ktorom na rôznych úrovniach organizačnej štruktúry pôsobili aj iné trestne stíhané osoby,

po vzniku vnútorných rozporov v roku 1998 medzi J. I. K. a E. V. a medzi J. K. a V. Y., V. P. a E. V. prijali rozhodnutie a vytvorili plán usmrtenia J. K. a členov jeho zoskupenia (E. M. H., rodeného S., V. V. F., rodeného B. a J. J. N.);

po schválení V. Y., bez súhlasu ktorého konať samostatne nemohli, spoločne realizovali plán tak, že pri stretnutí 27. mája 1998 v B., kde boli prítomní J. K., E. H. a V. F., V. Y. oznámil konanie nešpecifikovanej akcie a uložil prítomným byť v telefonickom kontakte; 28. mája 1998 pod zámienkou konania tejto akcie vylákali J. K., E. H., V. F. a J. N. z B., pričom ich z dôvodu zamedzenia predpokladaného odporu rozdelili do dvoch skupín.

a/ dňa 28. mája 1998 na osobnom motorovom vozidle značky Škoda Felícia J. K., E. H., J. R. (K.), V. P. a E. V. prišli na lesnú čistinku v katastrálnom území obce J., okres S., kde z vozidla vystúpili J. R. (K.), V. P. a E. H., po čom E. V. spoločne s J. K. na osobnom motorovom vozidle z miesta odišli;

počas ich neprítomnosti J. R. (K.) strelbou z nezisteného typu pištole kalibru 7,65 mm usmrtil E. H.; po návrate E. V. na uvedenom motorovom vozidle a J. K., ktorý bol dovezený v inom osobnom motorovom vozidle značky BMW, muž vystupujúci pod menom V., ktorému účasť na skutku uložil V. Y., a ktorý na miesto prišiel vo vozidla spolu s J. K., tohto ešte pred vystúpením z auta nožom pichol do ľavej hornej časti tela a po vystúpení z vozidla tohto V. P. usmrtil strelbou z nezistenej pištole kalibru 7,65 mm;

b/ dňa 28. mája 1998 E. V. a V. P. na nezistenom mieste na území Slovenskej republiky usmrtili strelbou z nezistenej pištole kalibru 7,65 mm V. F. a J. N., ktorých telá asi o 24.00 hod. previezli do rekreačnej oblasti zvanaj O. v katastri mesta S., okres M., kde boli zakopané do zeme;

E. V. a V. P.

2/ dňa 29. októbra 1997 E. V. v B. zastavil motorové osobné vozidlo značky Žiguli, v ktorom sa viezol P. M., telefonicky tam privolal V. P., J. R. (K.) a muža vystupujúceho pod menom V.; P. M. prinútili presadnúť do iného motorového vozidla, ktoré potom riadil E. V., na ktorom sa dopravili na lesnú čistinku v oblasti K. v B., kde tomuto dosiaľ nezistenými strelnými zbraňami spôsobili strelné poranenia najmä nôh; E. V. z miesta odišiel a po telefonickom dohovore na nezistenom mieste sa stretol s V. P., ktorý v kufri motorového vozidla mal postreleného P. M., a potom spoločne na nezistenom mieste P. M. usmrtili tak, že okolo hrdla mu omotali prinesený elektrický kábel a jeho ťahom ho uškrtili; telo zomrelého potom previezli k rieke Dunaj, kde ho hodili do vodného toku a telo bolo nájdené 5. decembra 1997;

E. V.

3/ od nezistenej doby do 5. decembra 2003 v priestoroch rodinného domu v B. na P. ulici č. X., kde býval, držal rastliny rodu cannabis (konopa), nájdené pri domovej prehliadke v siedmich baleniach, pričom ide o psychotropnú látku;

V. P.

4/ od nezistenej doby do 5. decembra 2003 v priestoroch bytu v B. na M. ulici č. X., ktorý obýval, držal rastliny rodu cannabis (konopa), nájdené pri domovej prehliadke v troch baleniach, pričom ide o psychotropnú látku;

5/ od nezistenej doby do 5. decembra 2003 v už uvedenom byte v B. držal celokovovú strelnú zbraň v tvare pera;

J. R. (K.)

6/ dňa 24. septembra 2003 v B. na M. ulici č. X. v reštauračnom zariadení B. na výzvu preukázať totožnosť predložil policajtom ku kontrole falzifikát občianskeho preukazu a falzifikát vodičského preukazu.

Krajský súd za to obžalovaným uložil

obžalovanému V. Y. podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 2, § 29 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. súhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na ktorého výkon tohto podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. zaradil do tretej nápravnovýchovnej skupiny; súčasne zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 10. januára 2008, sp. zn. 4T 121/07, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2008, sp. zn. 5 To 11/08, ako aj nadväzujúce rozhodnutia;

obžalovaným E. V., V. P. a J. R. (K.) podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 1, § 29 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. úhrnné výnimočné tresty odňatia slobody na doživotie každému z nich, pričom podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. boli títo obžalovaní na výkon trestu zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Krajský súd zároveň podľa § 228 ods. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaných V. Y., E. V., J. R. (K.) a V. P. na náhradu škody, a to

V. A. B. v sume 2 026,19 € (61 041 Sk),

O. V. K. v sume 1 757,52 € (52 947 Sk),

J. J. R. v sume 1 990,40 € (36 133 Sk);

podľa § 229 ods. 2 Tr. por. poškodený V. B., O. K. a J. R. so zvyškom ich nároku na náhradu škody boli odkázaní na konanie o občianskoprávných veciach, podľa § 229 ods. 1 Tr. por. na toto konanie s jej nárokom na náhradu škody bola odkázaná aj poškodená S. I. S..

Proti rozsudku krajského súdu podali odvolanie všetci štyria obžalovaní.

Obžalovaný V. Y. vo svojom odvolaní namietal, že boli porušené v doterajšom konaní jeho práva na obhajobu a nebolo mu umožnené (aj z jazykových dôvodov) vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam prípadu. Odvolateľ požadoval, aby napadnutý rozsudok krajského súdu bol zrušený podľa § 258 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. e/ Tr. por. v celom

rozsahu vo výrokoch týkajúcich sa jeho osoby a aby predmetná trestná vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Obžalovaný E. V. vo svojom odvolaní namietal, že jeho vina nebola dostatočne preukázaná zákonným spôsobom. Namietal najmä to, že na hlavnom pojednávaní výsluch agenta, ako aj oboznámenie zvukového záznamu z použitia agenta, bol vykonaný v rozpore so zákonom. Na hlavnom pojednávaní nebol oboznámený celý zvukový záznam (ako bol zaznamenaný), ale len jeho časti podľa výberu vyšetrovateľa. Obžalovaný namietal, že boli súdu predložené len časti zvukového záznamu vo veci; tvrdil však, že na prepise celého tohto záznamu sa nachádzajú aj časti zjavne s predmetom obžaloby nesúvisiace, ktorých cieľom je len vykreslenie jeho osoby v negatívnom smere (krádeže aut, okolnosti okolo diskotéky v S. a pod.). Obžalovaný v tejto súvislosti namietal tvrdenie obžaloby, že boli ako dôkaz súdu predložené len tie záznamy, na ktoré sa vzťahoval súdny príkaz, lebo podľa jeho názoru toto tvrdenie nebolo preukázané a bolo potrebné predložiť kompletný záznam o odpočúvaní, resp. jeho prepis. Obžalovaný taktiež namietal, že jeho opakované návrhy na oboznámenie celého záznamu, resp. jeho prepisu boli odmietnuté, pričom základ tohto postupu je v tom, že ani súdu už neboli predložené predmetné materiály v celom ich rozsahu, ale len selektované.

Obžalovaný V. ďalej namietal, že bol vystavený neprípustnému tlaku, a to aj vo forme nasadenia agenta na jeho osobu.

Vo vzťahu k výpovedi svedka T. na hlavnom pojednávaní obžalovaný upozornil na to, že tento svedok odmietol odpovedať na jeho viaceré otázky, a to bez zákonného dôvodu, lebo bol zbavený povinnosti mlčanlivosti.

Zásadným spôsobom obžalovaný v odvolaní namietal závery znaleckého psychologického posudku, ktorý mal ozrejmiť jeho narušenie, nebezpečnosť a možnosti nápravy; poukázal na dvojznačnosť posudku, jeho nedostatočnú určitosť a objektivitu, pričom tento označil za dôležitý dôkaz najmä vo vzťahu k výroku o treste.

Zo spôsobu vedenia pojednávania (najmä pokiaľ ide o návrhy na doplnenie dokazovania) obžalovaný namietal zaujatosť sudcov krajského súdu, ktorí konali na hlavnom pojednávaní. Upozornil tiež na to, že proti ním podal občianskoprávnu žalobu, a preto títo nemali v jeho trestnej veci rozhodovať.

Obžalovaný vystupujúci pod menom J. R., zvaný K., vo svojom odvolaní namietal správnosť napadnutého rozsudku vo všetkých jeho smeroch, namietal správnosť postupu konania a s poukazom na svoju doterajšiu obhajobu navrhol napadnutý rozsudok v častiach týkajúcich sa jeho osoby zrušiť, vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie s konečným záverom, aby bol spod obžaloby oslobodený.

Obžalovaný V. P. vo svojom odvolaní namietal najmä manipuláciu s dôkazmi predkladanými obžalobou, a to pokiaľ ide o zvukový záznam odposluchu obžalovaného V., resp. jeho prepis. Obžalovaný poukázal pritom na skutočnosť, že takýto záznam nemôže polícia svojvoľne meniť, resp. vyberať z neho len určité časti, lebo takto prichádza k skráteniu práv obhajoby. V rozhodovanej veci podľa názoru obžalovaného boli dôkazy menené bez kontroly sudcu a obhajoba nemala možnosť oboznámiť sa s ich obsahom, resp. posúdiť ich zákonnosť. Tento stav má za následok, že došlo k porušeniu princípu „rovnosti zbraní“ a spravodlivého súdneho konania, čím bol porušený čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru; v tomto smere poukázal na príslušné rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP).

Obžalovaný P. namietal tiež výrok napadnutého rozsudku týkajúci sa jemu uloženého trestu, a to s poukazom na nejednoznačnosť vo veci podaného znaleckého posudku, jeho alternatívne závery. Podľa názoru obžalovaného v tejto časti súd vykonal hodnotenie dôkazov nedostatočne a rovnako neúplne aj tento výrok rozsudku odôvodnil v jeho písomnom vyhotovení.

Obžalovaný P. rovnako ako predchádzajúci odvolateľ namietal zaujatosť súdu konajúceho na hlavnom pojednávaní, a to najmä s poukazom na spôsob vedenia pojednávania a nevykonanie všetkých dôkazov, ktoré boli navrhnuté zo strany obhajoby; v tomto smere obžalovaný uviedol, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Obžalovaný P. na tomto základe navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil vo výrokoch týkajúcich sa jeho osoby a vec vrátil krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd konajúci v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) ako súd odvolací primárne nezistil dôvod

na rozhodnutie v zmysle § 253 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto v zmysle § 254 ods. 1 preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na (prípadné) chyby odvolaním nevytýkané; odvolací súd pritom zistil, že napadnutý rozsudok je minimálne predčasný, lebo obsahuje chyby, jeho skutkové zistenia sú nejasné alebo neúplné, pričom sa súd prvého stupňa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Odvolací súd zároveň má pochybnosti o správnosti skutkových zistení, pričom na objasnenie veci je potrebné dôkazy opakovať, alebo vykonávať ďalšie dôkazy, čo neprichádza do úvahy v konaní pred odvolacím súdom. Tieto dôvody vyjadrené v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. potom aj viedli k zrušeniu napadnutého rozsudku odvolacím súdom na základe už uvedených okolností.

Odvolací súd musí konštatovať, že existujú dva základné rozpory v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa.

V prvom rade ide o použiteľnosť zvukového záznamu, ktorého nariadenie a následné vykonanie bolo legálne, avšak došlo k manipulácii s týmto dôkazom, a preto tento sa stal nedôveryhodným a vo svojej podstate aj nepoužiteľným.

Do bezprostrednej blízkosti obžalovaného E. V. počas jeho väzby bol umiestnený agent, ktorý mal v rámci rozhovorov s ním získať dôkazy potrebné na objasnenie trestnej činnosti. Tento cieľ bol v určitom smere pre obžalobu aj splnený, keďže z výpovedí spomínaného agenta, ktorý reprodukoval svoje zistenia pochádzajúce z rozhovorov s obžalovaným V., tohto a ďalších jeho spoluobžalovaných usvedčujú zo spáchania žalovaných deliktov.

Rozhovory vo väznici medzi obžalovaným V. a agentom boli na základe legálneho postupu zaznamenané nahrávaním na technické zariadenie, a potom došlo aj k ich prepisu. Zásadným nedostatkom však je to, že ako spomínaný záznam, tak aj jeho prepis, neboli súdu predložené kompletne, v celom rozsahu, ale došlo k účelovej manipulácii s týmto materiálom. Orgány prípravného konania na základe svojej úvahy tento záznam (prepis) skrátili a súdu boli predložené len tie jeho časti, ktoré podľa názoru obžaloby jednoznačne usvedčujú všetkých obžalovaných zo spáchania žalovaných deliktov.

O význame tohto dôkazu svedčí aj skutočnosť, že krajský súd v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku sa týmto záznamom (prepisom) zaoberal veľmi rozsiahle a vyvodil z neho aj príslušné právne závery, pričom tento dôkaz považoval za jeden z hlavných, na základe ktorého potom bolo rozhodnuté o spáchaní predmetnej trestnej činnosti obžalovanými.

Odvolací súd akceptuje v tomto smere tvrdenia obhajoby, že predmetné zvukové záznamy boli menené bez kontroly súdu a obhajoba a ani obvinení nemali možnosť oboznámiť sa s ich obsahom v celom rozsahu. Krátenie práva obžalovaného na spravodlivé súdne konanie je možné len z dôvodu ochrany základných práv iného jednotlivca alebo z dôvodu verejného záujmu. V rozhodovanej veci v naznačenom smere nie je možné hovoriť o nevyhnutnosti obmedzenia práva na obhajobu a na spravodlivé súdne konanie v podobe zatajania dôkazov. Je potrebné poukázať na ustálené rozhodovanie ESĽP, ako aj súdov Slovenskej republiky, že pokiaľ sama obžaloba posudzuje význam informácií zatajených obhajobe, nemôže vyhovieť požiadavkám čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru. Existencia dôvodov zatajania dôkazov obhajobe musí vychádzať iba z uznaných dôvodov, pričom tieto musia podliehať kontrole súdu, ktorému by takýto dôkaz mal byť v celosti oboznámený a až následne súd môže rozhodnúť o kolízii práva na obhajobu a spravodlivé súdne konanie s daným dôvodom zatajania dôkazu v prospech jednej z procesných strán.

Tieto závery sa v plnom rozsahu týkajú posudzovanej trestnej veci, aj keď je možné pripustiť úvahu, že nešlo o zatajenie dôkazov vo vzťahu k obhajobe, ale skôr o svojvoľný zásah do obsahu dôkazu. Závery z takých postupov sú však vždy rovnaké, že totiž dôkaz pôvodne legálny sa dostáva ako zmanipulovaný z oblasti legality, že je ho potom možné finálne označiť za nezákonný, a teda nepoužiteľný pre súdne potreby. Odposluchy osôb, resp. prepisy takého záznamu zásadne musia byť súdu predložené ako kompaktný celok, bez ohľadu na obsah, pokiaľ taký dôkaz si nárokuje na označenie legálny. Len súd potom môže taký dôkaz hodnotiť, ale základným predpokladom je jeho celistvosť.

S naznačenou otázkou súd prvého stupňa sa nijako zásadne nevyrovnal, ale takému nedokonalému dôkazu dal prioritu, o čom svedčí už spomínané písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku.

Bude preto potrebné v ďalšom konaní zvážiť naznačené okolnosti a snažiť sa o nápravu terajšieho stavu. Logickým postupom by bolo získanie celého zvukového záznamu (prepisu) a len súd by mohol v prípade existencie takého kompletného dôkazu posúdiť, ktoré časti sa týkajú žalovanej trestnej činnosti, resp. nie sú relevantné.

V prípade nemožnosti naznačeného postupu (ak by tento dôkaz už neexistoval v celej svojej šírke) nebude možné sa s týmto zaoberať a posudzovať ho ako dôkaz svedčiaci v prospech obžaloby.

Krajský súd pritom má možnosť nahradiť určitým spôsobom informácie vyplývajúce zo spomínaného záznamu podrobným výsluchom osoby (osôb), s ktorými obžalovaný V. počas väzby mal rozhovory týkajúce sa inkriminovaných skutkov. Ide o tzv. dôkaz z druhej ruky, a preto bude potrebné zvážiť relevantnosť výpovedí tejto osoby (osôb) a ich napojenie na dôkazy získané v predmetnej veci legálnym spôsobom, teda na objektívne zistené fakty.

Tento záver nemení konštatovanie odvolacieho súdu, že doteraz vykonané dôkazy je možné označiť za také, ktoré veľmi výrazne preukazujú tvrdenia obžaloby, a že znamenajú zistenie skutkového stavu v základných smeroch v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por.

Odvolací súd zároveň konštatuje, že ďalšie už spomínané odvolacie námietky nie je možné považovať za relevantné a nemajú tieto vplyv na celkové posúdenie veci.

Krajský súd uložil všetkým štyrom obžalovaným tresty odňatia slobody na doživotie, pričom úvahy odvolacieho súdu o týchto trestoch by sa mohli javiť ako predčasné vzhľadom na zrušenie výrokov, ktorými boli obžalovaní uznaní za vinných zo spáchania predmetných trestných činov. Odvolací súd však napriek tomu chce vysloviť svoj právny názor v tomto smere, keďže do jeho prieskumnej povinnosti patria všetky výroky napadnutého rozsudku; v otázke trestov je možné už v súčasnosti vysloviť určité výhrady.

Podmienky pre uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie stanovuje § 29 ods. 3 Tr. zák. tak, že okrem uznania viny z tam vymenovaných deliktov musia byť splnené aj ďalšie podmienky. Jednou z takých je okolnosť, že stupeň nebezpečnosti takého

trestného činu pre spoločnosť je mimoriadne vysoký vzhľadom na obzvlášť zavrhnutiahodný spôsob vykonania činu alebo za obzvlášť zavrhnutiahodnú pohnútku, alebo na obzvlášť ťažký alebo ťažko napravitelný následok; ďalšou je podmienka, že uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie vyžaduje ochrana spoločnosti; ďalšou podmienkou je nulita nádeje, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad 15 až do 25 rokov.

Je potrebné uviesť, že na uloženie predmetného výnimočného trestu musia byť všetky tri zákonom stanovené podmienky splnené súčasne.

Krajský súd sa zaoberal v písomnom vyhotovení svojho rozsudku týmito okolnosťami vcelku relevantne (§ 29 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák.) ale za nedostatočné je možné označiť zhodnotenie okolností uvedených v § 29 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. vo vzťahu k osobám obžalovaných a z toho vyplývajúci záver o nemožnosti ich nápravy aj trestom kratšieho trvania.

Krajský súd sa oprel najmä o znalecké psychologické posudky troch obžalovaných (obžalovaný Y. sa odmietol podrobiť odbornému skúmaniu znalcami), pričom z nich v princípe vyvodil, že u obžalovaného V. je prognóza resocializácie skôr problematická s osobitným poukazom na epizódy výraznej agresivity, ba až náznaky sadistického konania;

u obžalovaného P. a obžalovaného R. (K.) je podozrenie na zvýšenú pravdepodobnosť agresívneho správania.

Už z tohto súhrnu sa javí ako sporný záver súdu prvého stupňa o takej narušenosti obžalovaných, že je potrebné ich trestať výnimočnými trestami odňatia slobody na doživotie, a to pre určitú neistotu vyplývajúcu z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku (pravdepodobnosť určitého druhu správania). Okrem toho zarážajúca je tiež formulácia znaleckých posudkov, ktoré (vo svojej podstate) obžalovaných podľa zistení z osobných kontaktov medzi nimi a znalcom necharakterizujú ako osoby s výrazne negatívnymi tendenciami. Znalec však už svoje posudky stavia skôr alternatívne, že totiž ako sa preukáže spáchanie žalovaných skutkov obžalovanými súdom (popísaným spôsobom), ich osobnosti nadobúdajú dimenziu výraznej nebezpečnosti pre spoločnosť. Javí sa ako problematické podmieňovať závery znaleckých posudkov zistením iných subjektov, pričom najmä

keď krajský súd tieto posudky výrazným spôsobom použil ako podklad pre rozhodnutie o výnimočných trestoch.

Osobitne treba upozorniť na absenciu takého posudku u obžalovaného Y., pričom nie je potom evidentné, na základe akých podkladov súd prvého stupňa prijal záver o naplnení podmienky v zmysle § 29 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. pri ukladaní výnimočného trestu.

Vo vzťahu k psychologickému posudku je potrebné tiež zvýrazniť, že doteraz sa nepodarilo zistiť pravú totožnosť obžalovaného prezývaného K. (R.); ak nie je známy jeho pôvod, predchádzajúci život, vzdelanie a ďalšie potrebné okolnosti, je problematické bez bližšieho skúmania prijať znaleckú mienku a v podstate na jej základe rezultovať, že sú naplnené podmienky stanovené v § 29 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.

Odvolačí súd za tejto situácie považuje za potrebné podrobným výsluchom znalca, resp. doplnením znaleckého posudku alebo ďalšími procesnými krokmi zistiť základy, ktoré by odôvodňovali doteraz vyslovený právny názor, že u všetkých obžalovaných sú splnené podmienky na uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie.

Najvyšší súd na tomto základe v naznačených smeroch považuje odvolania obžalovaných za dôvodné, a preto podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Bude povinnosťou krajského súdu vykonať naznačené dokazovanie, resp. aj ďalšie, ktorých potreba sa preukáže, a potom meritórne rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 23. júna 2010

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová